

Almanca Konuşma Kaygısı Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*

German Speaking Anxiety Scale: A Validity and Reliability Study

Aygül ŞAHİN TOPTAŞ¹, Muhammet KOÇAK²,

Makale Hakkında

Gönd. Tarihi:03.02.2021

Kabul Tarihi:16.09.2021

Yayın Tarihi:01.11.2021

Anahtar Kelimeler

Kaygı,
Yabancı dilde konuşma kaygısı,
Almanca konuşma kaygısı,
Kaygı ölçeği,
Faktör.

Key Word

Anxiety,
speaking anxiety in foreign language,
German speaking anxiety,
anxiety scale,
factor.

Özet

Yabancı dil konuşmak birçok insan için olduğu gibi bu alanda öğrenim gören kişiler için de problem oluşturmaktadır. Buna sebep olan en büyük problemlerden birinin de kaygı olduğu düşünülmektedir. Çalışmada Türkiye’de Alman dili ile ilgili bölümlerde aktif bir şekilde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Almanca konuşma kaygılarını ölçmeye yönelik üç boyutlu (fiziksel, duyuşsal, davranışsal tepkiler) 26 maddelik Almanca Konuşma Kaygısı Ölçeği geliştirilmiştir. Çalışmaya Türkiye’de çeşitli üniversitelerde Almanca Öğretmenliği ve Alman Dili ve Edebiyatı programlarında aktif bir şekilde öğrenim gören toplam 792 öğrenci katılmıştır. İlk örneklem grubundan toplanan verilerle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmış, buradan elde edilen verilerin doğruluğunu test etmek amacıyla ikinci örneklem grubunda Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin 26 maddelik 3 faktörlü yapısı doğrulanmıştır. Geçerliği ortaya konan ölçeğin güvenirlilik analizi için Cronbach Alpha (α) iç tutarlık katsayısı ve McDonald’s Omega (ω) katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısının 0.97; her bir alt faktöre ait Cronbach Alpha ve McDonald’s Omega güvenirlilik katsayılarının ise 0.80’in üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda ölçeğin güvenirliliğinin oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Sonuçlardan yola çıkarak geçerli ve güvenilir bir Almanca Konuşma Kaygısı Ölçeği elde edilmiştir. Ölçeğin Almancanın yanı sıra diğer dillere de uyarlanabileceği ve yabancı dil konuşma kaygısı ölçeği olarak da kullanılabilceği düşünülmektedir.

Abstract

Speaking a foreign language poses a problem for people who study in this field as it does for many people. One of the biggest problems that causes this is thought to be anxiety. In this research, a 26-item German Speaking Anxiety Scale which consists of three factors (physical, affective, and behavioral responses) was developed to measure German speaking anxiety of students who actively study in departments related to the German language in Turkey. A total of 792 students participated in this research, who study German Language Teaching or German Language and Literature actively in various universities from Turkey. Explanatory Factor Analysis (EFA) was performed on the data collected from the first sample group, and Confirmatory Factor Analysis (CFA) was performed in the second sample group to test the accuracy of the data obtained from the first group. As a result of the analyzes, the 3- factor structure of the scale with 26 items was confirmed. Cronbach’s Alpha (α) and McDonald’s Omega (ω) were calculated for the reliability analysis of the scale. Cronbach Alpha (α) of the scale is 0.97; Cronbach Alpha (α) and McDonald’s Omega (ω) reliability coefficients of each sub-factor are above 0.80. The data suggest that the reliability of the scale is quite high. Based on the results, a valid and reliable German Speaking Anxiety Scale was obtained. It is thought that the scale can be adapted to other languages besides German and can also be used as a foreign language speech anxiety scale.

Atf için: Şahin Toptaş, A. & Koçak, M. (2021). Almanca konuşma kaygısı ölçeği: Geçerlik ve güvenirlilik çalışması. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi [MSKU Journal of Education]*, 8(2), 711-724. DOI: 10.21666/muefd.873780

*Bu makale Aygül ŞAHİN TOPTAŞ tarafından Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Prof. Dr. Muhammet KOÇAK danışmanlığında tamamlanan “Alman Dili ile İlgili Bölümlerde Öğrenim Görmekte Olan Öğrencilerin Almanca Konuşma Kaygısı” başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

¹ Gazi Üniversitesi, aygulsahin@gazi.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8468-1688

² Gazi Üniversitesi, muhammetkocak@gazi.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6387-0765

Farklı ülkelerde yaşayan ve farklı dilleri konuşan kişiler arasındaki etkileşimin hiç olmadığı kadar sıklaşması yabancı dil eğitiminde kullanılan yöntemleri de etkilemiştir. Bu doğrultuda dinleme, konuşma, okuma ve yazma olarak nitelendirilen dört temel dil becerisinin eşit oranda öğretimi ön plana çıkmış ve modern yabancı dil eğitimi söz konusu becerilerin eğitimine odaklanmıştır. Diğer üç beceriye oranla birçok insanın yabancı dil öğrenmede en çok konuşma becerisinde zorlandığı ve kaygılı olduğu gözlenmektedir. Nitekim E.K. Horwitz, B. Horwitz ve Cope da (1986), yabancı dil öğrenmedeki en endişe verici etkinin hedef dilde konuşma olduğunu ileri sürmektedir (s.132). Yabancı dilde konuşmak birçok kişi için büyük bir sorundur. İnsanların çoğunun yazılı olarak kendini daha iyi ifade ettikleri fakat sözlü ifadede zorlandıkları, kaygı duydukları ve bu sebeple konuşamadıkları ya da konuşmaktan kaçındıkları bilinmektedir. Yabancı dil öğrenirken, yabancı dilde konuşma düşüncesi bile birçok insanda kaygıya sebep olmaktadır. Bu kaygının yabancı dil öğrenen bireylerin yanı sıra dil eğitimi alan öğrencilerde, hatta öğretmenlerde dahi olduğu gözlenmektedir. Yabancı dilde konuşmak, günümüzde birçok alanda önem arz etmektedir ve bu nedenle yabancı dilde konuşmak bireyler için neredeyse bir zorunluluk haline gelmiştir. Bir dili öğrenmedeki en önemli unsurlardan birisi o dili aktif bir şekilde kullanmaktır.

Yabancı dili hedef ülke dışında öğrenenlerin hedef dili kısıtlı imkânlar sebebiyle öğrendikleri ortam dışında günlük hayatlarında kullanmaları pek mümkün değildir. Aynı düşüncüyü paylaşan Richards (2015) geçmişte dil öğrenimlerinin sınıf temelli öğrenim üzerine kurulu olduğunu, bu nedenle sınıf ortamında hedef dilde yani yabancı dilde pratik yapma imkânının kısıtlı olduğunu, yakın bir zamana kadar da öğrencilerin sınıf dışı yabancı dil kullanma olanaklarının az olduğunu belirtmektedir (s. 5-6). Böylelikle yabancı dil öğrenilen sınıf ortamları dışında öğrencilerin aktif bir şekilde yabancı dil konuşabilecekleri ve konuşma üzerine kendilerini geliştirebilecekleri imkânın az olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Birçok öğrenci öğrenim görmek ve dil eğitimi almak için yurt dışına gitmeyi tercih etmektedir. Günümüzde artan bu öğrenci hareketlilikleri yabancı dilin önemini ve gerekliliğini daha da çok göstermektedir. Bu bağlamda en çok tercih edilen dillerden birisi de Almancadır. Almanya’da sunulan lisans ve lisansüstü eğitim fırsatları, iş imkânları ve Almanya’nın ileri teknolojisi sebebiyle Almanya eğitim amaçlı en çok tercih edilen Avrupa ülkelerinden birisi haline gelmiştir. Almanya’nın Avrupa ülkeleri arasında uluslararası öğrenciler tarafından en çok tercih edilen ülke konumunda olması bu durumun bir göstergesidir (study.eu, 2018). Alman İstatistik Kurumu 2020 yılı verilerine göre 2019-2020 eğitim-öğretim yılı kış döneminde Almanya’da 411.601 yabancı öğrenci çeşitli bölümlerde öğrenim görmektedir. Bu rakam Almanya’da öğrenim gören toplam öğrencilerin %14’ünü oluşturmaktadır (Statistisches Bundesamt, 2020). Gerek Almanya’nın sunduğu eğitim ve iş imkânları gerekse Türkiye’de özel okulların da yaygınlaşması ve Anadolu liselerindeki ikinci yabancı dilin büyük oranda Almanca olmasıyla Almanca ülkemizde İngilizceden sonra en çok tercih edilen yabancı dil konumuna gelmiştir.

Türkiye’de Alman dili ile ilgili bölümlerde öğrenim görmekte olan öğrenciler Almanca eğitim gördükleri ve bu alanda uzmanlaşacakları için dili her yönüyle aktif bir şekilde kullanmaları beklenmektedir. Bu çerçevede çalışmanın amacı Türkiye’de Alman dili ile ilgili bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin Almanca konuşma kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Literatürde yabancı dil öğrenme ve öğretme kaygısına dair birçok çalışma yer alırken, Almanca konuşma kaygısına dair detaylı bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Literatürde yabancı dil konuşma kaygısını ölçmek amacıyla Hotwitz vd.nin (1986) geliştirdiği 33 maddelik Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği (Foreign Language Classroom Anxiety Scale) sıklıkla kullanılmıştır. Ancak bu ölçek konuşma kaygısı ölçeği olmamakla birlikte sadece sınıf içerisindeki etkenler dikkate alınarak hazırlandığı için yabancı dil konuşma kaygısını ölçmede yeterli olmadığı düşünülmektedir. Bu nedenle bu çalışma Almanca konuşma kaygısını ölçmesi açısından önem taşımaktadır.

Kaygı

Dil, dünyaya dair duygu ve düşüncelerimizi açığa çıkaran önemli bir araçtır. Aynı zamanda soyut ve karmaşık düşüncelerimizi kontrol ettiğimiz ve şekillendirdiğimiz en önemli bileşendir. Dil, sadece zihinsel bir bilgi sistemi değil, aynı zamanda işlevsel bir iletişim aracıdır (Schwarz-Friesel, 2013, s. 19-22). “Bir yabancı dili öğrenmeyi zor kılan pek çok faktör olabilmektedir. Bu faktörler arasında, zihinsel

faktörler, kültürel faktörler ve duyuşsal faktörler gibi pek çok faktör sayılabilir. İfade edilen bu faktörlerden birisini de duyuşsal özellikte olan ‘kaygı’ teşkil etmektedir” (Baş, 2014, s. 101). Kaygı birçok farklı durumlarda meydana geldiği ve farklı maskeler arkasına gizlenebildiği için, kaygıyı açık bir şekilde tanımlamak zordur (Becker, 2011, s. 7). Kaygı kavramının sözlük anlamına bakıldığında; Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlükte (2021) “üzüntü ve endişe duyulan düşünce, gam, tasa, genellikle kötü bir şey olacakmış düşüncesiyle ortaya çıkan ve sebebi bilinmeyen gerginlik duygusu” olarak tanımlanırken Alman Duden Sözlüğüne göre ise (2021) “Tehlike karşısında hissedilen endişe, baskı, heyecanla ilişkili duygu durumu, belirsiz bir tehdit hissidir.” Doma (2017) ise kaygıyı somut gerçek bir nedeni olan korkunun aksine soyut belirsiz bir his ve kuruntu olarak ifade etmiştir (s.102). Benzer düşünceleri aktaran Morgan (2011), kaygıyı kendimizde algıladığımız sorunun ne olduğunu bilemediğimiz belli belirsiz bir korku olarak tanımlamıştır (s. 214).

Yabancı dil araştırmacıları ve kuramcıları kaygının dil öğrenimi ile ilişkili olduğu fikrindedirler (Horwitz vd. 1986, s. 125). Na'nın (2007) da belirttiği gibi kaygı yabancı dil öğrenimini etkileyen önemli bir duyuşsal faktör konumundadır (s. 22). Dil kaygısı; öğrenme, dinleme ve konuşmayı kapsayan özellikle yabancı dil ile ilişkili endişe ve gerginlik hissi olarak tanımlanabilir (MacIntyre ve Gardner, 1994, s. 284). Horwitz vd. (1986) insanların çoğunun zihinlerinde yabancı dil öğrenmeye karşı bir engel olduğunu iddia ettiğini, bunun ise kaygıdan kaynaklandığını ileri sürmektedir (s. 125). MacIntyre ve Gardner ise (1991) kaygının yabancı dil öğrenenler için problem yarattığını, bu durumun ise yeni bir dilin edinime ve bu dili muhafaza etmeye engel olabileceğini aktarmaktadırlar (s. 86). Horwitz vd. (1986) yabancı dil kaygısının diğer insanlarla iletişim kaygısından kaynaklanabileceğini ifade etmektedir (s. 127). Bu durum iletişim ve yabancı dilin birbirleriyle yakından ilişkili olduğunun bir göstergesidir.

Yabancı dil eğitimine yönelik iletişimsel yaklaşım yönündeki son eğilimler, kişinin dil yeterliğini geliştirmek için dili kullanmak yani konuşmak zorunda olduğu inancını yansıtmaktadır. Bunun yanı sıra iletişim, dil öğrenimini kolaylaştırmanın bir yoludur (MacIntyre ve Charos, 1996, s. 3). Horwitz ve Young (1991) ise iletişim kaygısının aslında dil kaygısı olarak bilinen yabancı dildeki kaygı olduğunu ifade etmektedir. Öğretmen ve öğrenciler kaygının yabancı dilde konuşmayı öğrenmede aşılması gereken büyük bir engel olduğunu düşünmektedir (Horwitz vd. 1986, s. 125). Konuşma kaygısı insanlarla iletişim kurmaktan duyulan endişe ve korku olarak tanımlanmaktadır. Toplum içinde konuşma, dinleme ya da konuşulan ifadeyi anlamada yaşanan zorluklar konuşma kaygısının göstergelerindedir. Yabancı dil öğrenmede bu tür kaygı kişilerin başkalarını anlamakta ve kendilerini ifade etmekte zorluk çekecekleri düşüncesinden kaynaklanmaktadır (Lucas, Miraflores ve Go, 2011, s. 102). Tüm bu düşüncelerden hareketle, Kartal ve Balçıklı'nın (2018) da belirttiği gibi dil kaygısı öncelikle yabancı dil konuşmaya ve iletişime dayanmaktadır ve konuşma kaygısı en önemli kaygı türüdür (s. 9-10).

Kaygının Alt Boyutları

Horwitz vd. (1986) yabancı dil öğrenmede en endişe verici etkinin hedef dilde konuşma olduğunu ileri sürmektedirler. Kişilerarası iletişimin önemi nedeniyle iletişim kaygısı yabancı dil kaygısıyla oldukça ilgilidir. Konuşma kaygısı insanlarla iletişim kurmada duyulan endişe ya da korku olarak tanımlanan bir utangaçlık türüdür. Grup içinde (sözlü iletişim kaygısı) ya da toplum içinde (sahne korkusu) konuşma zorluğu ya da dinlemede veya konuşulan konuyu anlamada (alıcı kaygısı) yaşanan zorlukların hepsi konuşma kaygısının göstergeleridir (s. 127-132).

Spielberger (1966) ise kaygıyı durum kaygısı ve sürekli kaygı olarak ikiye ayırmaktadır. Sürekli kaygı, anksiyete kişilik özelliğidir ve hayat boyu devam edebilir. Durum kaygısı ise belli bir duruma bağlıdır; bu kaygı ya da korku ölçülebilir (Becker, 2011, s. 11). Bu tanımlardan yola çıkarak yabancı dilde konuşma kaygısının durum kaygısı olduğu söylenebilir.

Freud (1926) kaygıyı şu şekilde analiz etmektedir: Belli bir hoşnutsuzluk, geri çekilme, vazgeçme eylemleri ve belli bir yönde isteksizlik durumu. Kaygıyı aynı zamanda bir tehlike anında ortaya çıkan ve aynı durum tekrarlandığında düzenli olarak ortaya çıkan tepki olarak da tanımlamaktadır. Becker (2011) kaygı anında yaşanan bazı fizyolojik durumları şu şekilde ifade etmektedir: Kalp atışı artar, damarlar daralır ve kan basıncı artar, solunum hızlanır. Daha iyi görebilmek için göz bebekleri büyür.

Tüm bu fizyolojik değişiklikler hayatı tehdit eden bir durumda organizmanın kısa süreli canlanmasına hizmet etmektedir. Bu fiziksel reaksiyonlar insanlara panik anında ya da mücadelede yardımcı olmamakta, aksine engel olabilmektedir. Terlemek, kalbin hızla atması ve ellerin titremesi konsantrasyonu bozmakta ve kaygı riskini arttırmaktadır. Kaygı; dikkat, algı, sonuç çıkarma ve düşüncenin benzersiz bir şekilde etkileşimidir. Bu belirtilerin çoğu fark edilmeden gerçekleşmekte ve davranışları çok güçlü bir şekilde etkilemektedir. Kaygının başlıca semptomları şunlardır: titremek, kas gerginliği, kas ağrısı, huzursuzluk, yorgunluk, nefes darlığı, çarpıntı, kalp atışının hızlanması, terleme, ellerin soğuması, ağzın kuruması, baş dönmesi, mide ve bağırsak rahatsızlıkları, ateş veya üşüme, idrar yapma isteğinde artış, boğazın düğümlenmesi, korkaklık, konsantrasyon bozuklukları, uykusuzluk, sinirlilik. Bunların yanı sıra kaçınma davranışı da kaygıyla yakından ilişkilidir (s. 8-18).

Kaygı fizyolojik, davranışsal ve duyuşsal bileşenlerden oluşmaktadır (Rapee, Richard ve Heimberg, 1997, s. 743; Gordon ve Teachman 2008, s. 424; Zeidner, 2010, s. 1-3). Freud (1926) ve Becker'in (2011) yukarıda belirtilen tanımlamalarından da yola çıkarak kaygının fizyolojik, davranışsal ve duyuşsal olmak üzere üç boyut altında toplandığı görülmektedir:

Duyuşsal Tepkiler: Watts ve Alsop (1997) duyuşu, hareketin arkasında yatan duygu olarak ifade etmektedir (s. 356). Freud (1969) kaygıyı istenilmeyen şey, duygu durumu olarak tanımlamaktadır. Bu nedenle korku, endişe, gerginlik, tedirginlik gibi duygu durumlar duyuşsal tepkiler olarak ifade edilebilir.

Fizyolojik Tepkiler: Kalp atışının hızlanması, solunumun hızlanması, mide bulantısı, terleme, ellerin soğuması veya nemlenmesi, idrar yapma ihtiyacı gibi otonom uyarılmalar kaygının fizyolojik tepkileri olarak ifade edilmektedir (Suin, 1985; akt. Schnell, Tibubos, Rohrmann, Schienle ve Hodapp, 2011, s. 45). Kaygının bu boyutu, kaygı ile oluşan tüm fiziksel, bedensel tepkileri içermektedir. Terleme, titreme, ellerin soğuması, mide rahatsızlıkları, kalp çarpıntısı ve yorgunluk gibi.

Davranışsal Tepkiler: Davranış, insanların bütün eylemlerini, tepkilerini ifade etmektedir. Davranış, birtakım koşulların sonucudur (Şimşek, Çelik ve Akgemci, 2015, s. 3). Davranışsal tepkiler, gözlemlenebilir yani dışsal tepkilerdir. Kaygının bileşenleri olan kaçınma, erteleme, vazgeçme eylemleri davranışsal tepkileri ifade etmektedir.

Literatürde yer alan bu bilgiler doğrultusunda kaygı göstergelerinin duyuşsal, fizyolojik ve davranışsal tepkilerden oluştuğu tespit edilmiştir. Kaygıyı oluşturan söz konusu bileşenler ve Almanca konuşma esnasında yaşanan durumlar bir araya getirilerek Almanca konuşma kaygısına dair maddeler şu şekilde oluşturulmuştur:

Tablo 1
Almanca Konuşma Kaygısı Maddelerinin Göstergeleri

Kategori	Gösterge	Kaynak	Madde
Duyuşsal Tepkiler	Endişe, utangaçlık, korku, gerginlik, tedirginlik, çekinme, panik, konsantrasyon bozukluğu	Horwitz vd. 1986 Becker 2011 MacIntyre ve Gardner 1994	M1, M2, M3, M4, M10, M11, M12, M13, M15, M16, M17, M18, M19, M20, M21, M23, M26
Fizyolojik Tepkiler	Terleme, huzursuzluk, kalp atışının hızlanması, nefes darlığı, baş dönmesi, ellerin soğuması, mide ve bağırsak rahatsızlıkları	Becker 2011	M5, M6, M7, M8, M14
Davranışsal Tepkiler	Kaçınma, vazgeçme, geri çekilme	Freud 1926 Becker 2011	M9, M22, M 24, M25

Kaygıya ilişkin göstergeler göz ününde bulundurularak duyuşsal tepkilere ilişkin 17 madde, fizyolojik tepkilere ilişkin 5 madde, davranışsal tepkilere ilişkin 4 madde olmak üzere toplamda 26 madde oluşturulmuştur.

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırma bir ölçek geliştirme çalışmasıdır. Araştırmada Türkiye’de Alman dili ile ilgili bölümlerde öğrenim gören üniversite öğrencilerine yönelik Almanca konuşma kaygısı ölçeği geliştirmek amaçlanmıştır. Bu nedenle araştırma tarama modeli niteliği taşımaktadır. Bir konuyla ilgili katılımcı görüşlerinin ya da ilgi, tutum, kaygı, bilgi, inanç gibi özelliklerin belirlendiği büyük örneklem üzerinde yapılan araştırmalar tarama araştırmalarıdır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017, s. 184).

Çalışma Grubu

Araştırma 2020-2021 eğitim-öğretim yılının güz döneminde Gazi Üniversitesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Dicle Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi Almanca Öğretmenliği programları ile Selçuk Üniversitesi ve Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı programlarında öğrenim görmekte olan toplam 792 öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Çalışma iki farklı örneklem grubundan oluşmaktadır. İlk uygulama çalışmaya katılan 329 öğrenci üzerinde yapılırken, 2. uygulama diğer 463 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Comrey ve Lee’ye (1992) göre ölçek geliştirme çalışmalarında örneklem büyüklüğünün 300 ve üzerinde olması veri analizi açısından iyi, 500 ve üzerinde olması ise çok iyi olarak değerlendirilmektedir (s.127). Bu durumda araştırmaya katılan örneklem büyüklüğünün oldukça iyi olduğu söylenebilir. Araştırmaya katılan öğrencilerden 606’sı Almanca Öğretmenliği ve 186’sı ise Alman Dili ve Edebiyatı programında öğrenim görmektedir. Çalışma grubu oluşturulurken amaç doğrultusunda önce programlar belirlenmiş ve öğrencilerin yabancı dil bölümünde aktif bir şekilde öğrenim görüyor olmaları ve gönüllü olmaları ölçütleri dikkate alınmıştır.

Ölçeğin Geliştirilmesi

Çalışmaya dair veriler, Alman dili ile ilgili bölümlerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin Almanca konuşmaya ilişkin kaygı düzeylerini belirlemek ve çeşitli değişkenlere göre incelemek amacıyla geliştirilen Almanca Konuşma Kaygısı Ölçeği ve öğrenci özelliklerinin betimleneceği kişisel bilgi formu ile toplanmıştır. Ölçek üç boyutlu olup 26 madden oluşmaktadır. İlk olarak ölçeğin deneme formunu oluşturmak amacıyla maddeler yazılmıştır. Öncelikle araştırma grubundaki; Almanca Öğretmenliği programlarında okuyan (50) öğrencilerden Almanca konuşmaya yönelik kaygılarıyla ilgili duygu ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla, Almanca konuşma kaygıları üzerine açık uçlu sorular yöneltilerek bir metin yazmaları istenmiştir. Yazılan metinlerden, Almanca konuşma kaygısını ölçebileceği düşünülen ifadeler tespit edilmiştir. İkinci aşamada konuyla ilgili literatür taranmıştır. Literatürden yararlanarak Almanca konuşma kaygısını ölçmek amacıyla kaygı durumları belirlenmiştir. Bu durumlar, Almanca konuşma kaygısını ölçmek için duyuşsal, fizyolojik ve davranışsal tepkilere yönelik yargılar ile cümle haline getirilmiştir. Maddeler öğrencilerden gelen cevaplar ve literatür doğrultusunda şekillendirilmiş ve duyuşsal, fizyolojik ve davranışsal tepkileri içeren 40 maddelik deneme formu oluşturulmuştur. Oluşturulan 40 maddelik deneme formu, kapsam geçerliği bağlamında, hazırlanan her bir maddenin ve ölçeğin bütünüünün ölçme amacına uygun olup olmadığı, ölçülmek istenen alanı temsil edip etmediği, konu alanında 3 uzman ve çalışma konusu hakkında bilgilendirilen ölçme ve değerlendirme alanından 1 uzman tarafından incelenmiştir. Uzmanların görüşlerini alabilmek amacıyla üçlü derecelendirmenin yer aldığı (uygun, kısmen uygun, uygun değil) uzman değerlendirme formu kullanılmıştır. Hazırlanan uzman değerlendirme formunda her madde tek tek, ilgili alt boyutla ilişkili olma, ifadenin anlaşılabilirliği ve dilin uygunluğu açılarından değerlendirilmiştir. Bu aşamada uzmanların belirtmiş olduğu görüşler doğrultusunda bazı maddeler üzerinde düzenleme yapılmış ve bazı maddeler çıkarılmıştır, böylelikle ölçeğin kapsam geçerliği desteklenmiştir. Kapsam geçerliği, testi oluşturan maddelerin ölçülmek istenen davranışı ne derece temsil ettiği ve ne derece yansıttığıdır (Büyüköztürk vd., 2017, s. 122). Bireylerin, ölçekteki maddelere katılma düzeylerini belirlemek üzere Likert tipi beşli derecelendirme ölçeği [Her zaman (5), Genellikle (4), Ara sıra (3), Nadiren (2) ve Hiçbir

zaman (1)] kullanılmıştır. Uygulamaya katılan bireylerden, kendilerine sunulan ifadelerle yönelik tepkilerini, sıklık bildiren bu tepki kategorilerine göre belirtmeleri istenmiştir. Yüksek puan bireyin kaygı düzeyinin yüksek olduğunu, düşük puan ise kaygı düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir. Kişisel bilgi formunda ise araştırmanın amacına yönelik gerekli bilgileri sağlamak amacıyla 6 soru

sorulmuştur. Bu sorular yaş, cinsiyet, öğrenim görülen alan, sınıf düzeyi, Almanya’da bulunma süresi ve öğrenim görülen üniversitedir.

Verilerin Toplanması

Çalışmaya ilişkin veriler, katılımcıların Almanca konuşma kaygı düzeylerini ölçmeye yönelik geliştirilen Almanca Konuşma Kaygısı Ölçeği ve katılımcıların özelliklerini belirlemeye yönelik oluşturulan form ile 2020-2021 eğitim-öğretim yılı güz döneminde çeşitli üniversitelerin Alman dili ile ilgili programlarında öğrenim gören öğrencilere gönüllük esasını dikkate alınarak Google Formlar üzerinden çeşitli iletişim araçlarıyla ölçek linki paylaşarak online olarak uygulanmıştır. Araştırma kapsamında gerekli uygulamaların yapılması için Gazi Üniversitesi 06.06.2020 tarih ve 06 sayılı Etik Kurul toplantısı kararıyla Etik Kurul onayı alınmıştır.

Verilerin Analizi

Ölçekten elde edilen verilerin analizine başlamadan önce eksik ve hatalı veriler kontrol edilmiştir. Araştırmada öncelikle temel amaca yönelik ölçme aracının geliştirilmesi aşamasında ölçme aracının yapı geçerliğini test etmek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmış, güvenilirliğini belirlemek için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı ve McDonald’s Omega güvenirlik katsayısı kullanılmıştır (Cronbach, 1951; McDonald, 1999). Yapı geçerliği, testin ölçülmek istenen faktörü davranış bağlamında ne derece doğru ölçtüğünü göstermektedir (Büyüköztürk, 2018, s. 180). Açıklayıcı faktör analizine başlamadan önce veri yapısının faktörleştirmeye uygun olup olmadığına bakmak için Kaiser-Meyer- Olkin (KMO) ve Bartlett Sphericity testi sonuçları değerlendirilmiştir. Analiz sonucunda veri yapısının faktörleştirmeye uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda faktörlerin birbirleriyle ilişkili olduğu düşünülerek eğik döndürme tekniklerinden olan promax döndürme yöntemiyle açıklayıcı faktör analizi yapılarak ölçekte yer alan maddelerin kaç faktörde toplandığı belirlenmiştir. Promax, maddelerin birbirleriyle ilişkili olduğu varsayılarak yapılan eğik döndürme biçimidir (Erkuş, 2016, s. 96). Açıklayıcı faktör analizinde ortaya çıkan faktör yapısının uygunluğunu test etmek için doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Almanca Konuşma Kaygısı Ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik analizleri için SPSS 21.0 ve Mplus 7.0 paket programları kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmanın amacı öğrencilerin Almanca konuşmaya ilişkin kaygı düzeylerini ölçmeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Bu amaca yönelik 329 öğrenci üzerinde açıklayıcı faktör analizi, farklı bir örneklem grubu olan 463 öğrenci üzerinde ise doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Açıklayıcı faktör analizi veri yapısını açıklamaya, doğrulayıcı faktör analizi ise var olan yapıyı test etmeye yöneliktir (Costello ve Osborne, 2005, s. 8).

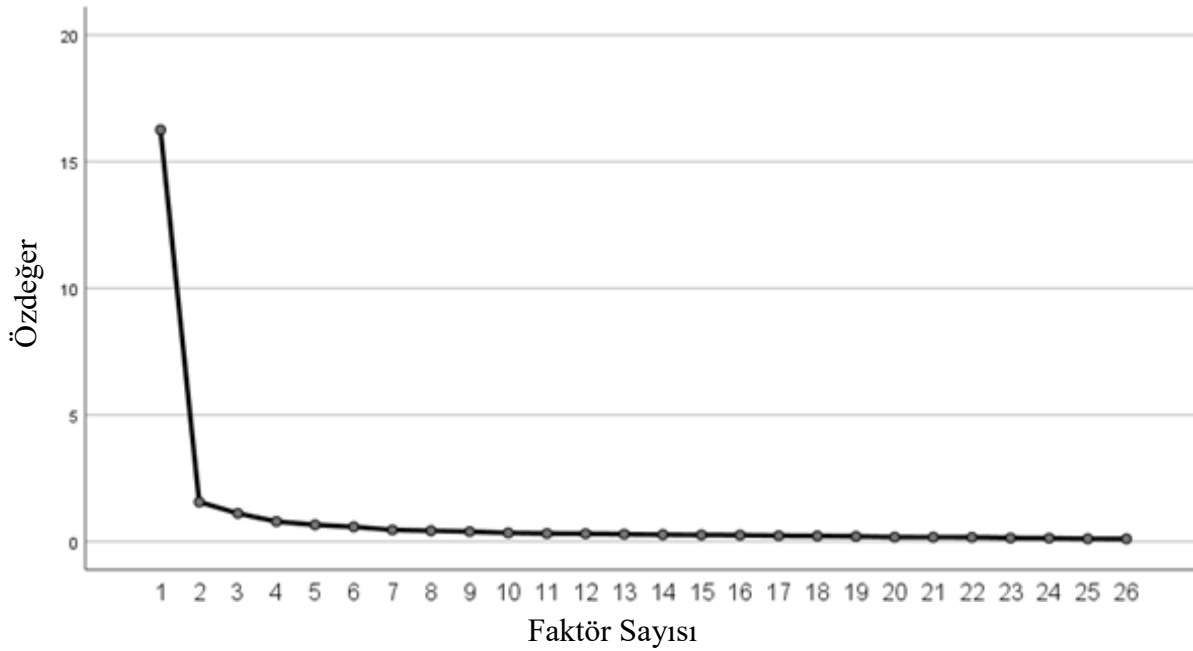
Açıklayıcı Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını belirlemek amacıyla öncelikli olarak açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Açıklayıcı faktör analizi yapı geçerliğine ilişkin kanıt elde etmek için kullanılan tekniklerden birisidir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2018, s. 178).

Faktör analizine başlamadan önce verilerin faktörleştirmeye uygun olup olmadığını saptamak üzere Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Bartlett Sphericity testi değerlendirilmiştir. Analiz sonucunda Bartlett Sphericity testinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p < .001$) ve KMO değerinin 0.97 olduğu bulunmuştur. KMO testi, örneklem yeterliliğini göstermektedir (Can, 2016, s. 325). Bir diğer ifadeyle, KMO örneklem büyüklüğü açısından veri yapısının faktör analizine uygun olup olmadığını gösterir. KMO değerinin 0.50’den küçük olması durumunda faktör analizi için yeterli olduğu ve 0.70’den büyük olması gerektiği belirtilmiştir (Leech, Barrett ve Morgan, 2005, s. 94). Bu durumda elde edilen 0.97’lik KMO değeri oldukça iyidir. Çalışmada yapılan analiz sonucunda Bartlett Testi incelendiğinde elde edilen değer anlamlı bulunmuştur ($x = 8602,233$; $p = 0.00$). Elde edilen verilerin, faktör analizi yapmaya uygun olduğu görülmektedir.

Yapılan açıklayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin 3 faktör üzerinde toplandığı ve toplam varyansın %72.82’sini açıkladığı görülmektedir. Faktörlere ilişkin özdeğer tablosu aşağıda yer almaktadır. Her bir faktörün özdeğerinin 1’den büyük olması gerekli ve yeterlidir (Kaiser, 1960, s. 145).

Şekil 1
Özdeğer Tablosu

İlk uygulamadaki ölçekte yer alan 34 maddeden 5 tanesi birden fazla faktöre birbirine yakın yük verdiği için ölçekten çıkarılmıştır. 2 maddenin ortak faktör varyansı düşük olduğu için ve 1 madde bir diğer madde ile benzer olduğu için faktör değerlerine bakılarak düşük varyansı olan madde ölçekten çıkarılmış ve ölçeğin 26 maddelik son hali ortaya çıkmıştır. Çalışmanın amacı kapsamında faktör sayısı 3 ile sınırlandırılarak açıklayıcı faktör analizi tekrarlanmıştır.

Tablo 2
Almanca Konuşma Kaygısı Ölçeğinin Faktör Varyansı

Faktörler	Faktör Özdeğerleri	Açıklanan Varyans %	Kümülatif Varyans %
1	16.256	62.521	62.521
2	1.564	6.014	68.535
3	1.113	4.281	72.817

Özdeğer grafiğine, faktörlere ait özdeğer ve açıklanan varyansa bakıldığında ölçeğin 3 faktörlü bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Faktörler toplam varyansın %72.82'sini açıklamaktadır. Açıklayıcı faktör analizinde faktörlerin açıkladığı ortak varyans %50'nin üzerinde olmalıdır (Erkuş, 2016, s. 98). 17 maddeden oluşan 1. faktör toplam varyansın %62.52'sini oluşturmakta, 5 maddeden oluşan 2. faktör %6'sını, 3. faktör ise 4 maddeden oluşmakta ve %4.28'ini açıklamaktadır. Faktörlerden oluşan maddeler incelenerek, 1. faktör duyuşsal, 2. faktör fizyolojik, 3. faktör ise davranışsal olmak üzere adlandırılmıştır.

Tablo 3'te görüldüğü gibi 1. faktörde yer alan maddelerin faktör yükleri 0.96 ile 0.48 arasında, 2. faktörün madde faktör yükleri 1.00 ve 0.56 arasında, 3. faktörün madde faktör yükleri ise 0.93 ile 0.47 arasındadır. Bir maddenin bir faktöre ait olabilmesi için faktör yükünün en az 0.45 ya da daha yüksek olması iyi bir ölçüttür (Büyüköztürk, 2018, s. 134).

Tablo 3

Almanca Konuşma Kaygısı Ölçeğinin Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Maddeler	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3
11. Konuşurken Almanca bilgimin yetersiz kalacağı düşüncesi beni endişelendirir.	.963		
15. Almanca konuşurken kelime bilgimin yetersiz kalacağı düşüncesiyle gerilirim.	.935		
10. Almanca konuşurken o anda doğru cümle kurma konusunda endişelenirim.	.928		
20. Almanca konuşma esnasında karşımdaki insanı anlamamaktan korkarım.	.910		
16. Almanca konuşma anında kullanacağım kelimeyi hatırlamadığımda tedirgin olurum.	.886		
21. Almanca konuşma sırasında karşımdaki kişi tarafından anlaşılmamaktan korkarım.	.819		
3. Düşündüğüm şeyi Almanca ifade edememekten endişelenirim.	.814		
26. Almanca konuşmayı başarılı bir şekilde gerçekleştirememekten endişelenirim.	.809		
13. Almanca konuşma esnasında uzun ve karmaşık cümleler kurmaktan çekinirim.	.807		
12. Almanca konuşma esnasında her şeyin yolunda gitmeyeceğinden korkarım.	.777		
17. Almanca konuşurken yanlış yapmaktan korkarım.	.749		
2. Ana dili Almanca olan biriyle konuşurken beynim duracakmış gibi olur.	.746		
19. Karşımdaki insanın hızlı bir şekilde Almanca konuşması paniklememe neden olur.	.729		
1. Topluluk içinde Almanca konuşmam gerektiğinde dilim tutulur.	.661	.379	-.224
18. Almanca konuşurken dil bilgisi hatası yapmaktan çekinirim.	.606		.236
23. Almanca sunum yapmam gerektiğinde gerilirim.	.591		
4. Almanca konuşmam gerektiğinde söyleyeceklerimi unuturum.	.487		.295
6. Almanca konuşmaya başlamadan önce avuçlarım terlemeye başlar.		1.008	
7. Almanca konuşamayacağımı hissettiğimde dizlerimin bağı çözülür.		.855	
5. Almanca konuşma sırası bana geldiğinde terlerim.		.778	
14. Almanca konuşma sırasında vücudum kasılır.	.218	.660	
8. Almanca konuşurken kalp atışım hızlanır.	.435	.564	
22. Almanca konuşurken karşımdaki insan beni anlamazsa konuşmaya devam etmek istemem.		-.213	.938
24. Almanca konuşulan ortamlarda bulunmak istemem.		.264	.733
25. Almanca sohbet gruplarında yer almaktan kaçınırım.			.666
9. Almanca konuşma esnasında ortamdan uzaklaşmak için bahane uydururum.		.455	.474

Doğrulayıcı Faktör Analizi

Ölçeğin açıklayıcı faktör analizi sonuçlarına göre çıkan faktör yapısının doğruluğunu test etmek için doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi, değişkenler arasında önceden saptanan bir hipotezin ya da kuramın test edilmesidir (Büyüköztürk, 2018, s. 133). Açıklayıcı faktör analizi

sonuçlarına göre ortaya çıkan model-veri uyum indeksleri incelenmiştir. Model uyum indeksleri olarak Chi-Square/Degree of Freedom (χ^2/df), Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA), Standardized Root Mean Square Residual (SRMR), Comparative Fit Index (CFI) ve Tucker-Lewis Index (TLI) değerleri incelenmiştir.

Tablo 4

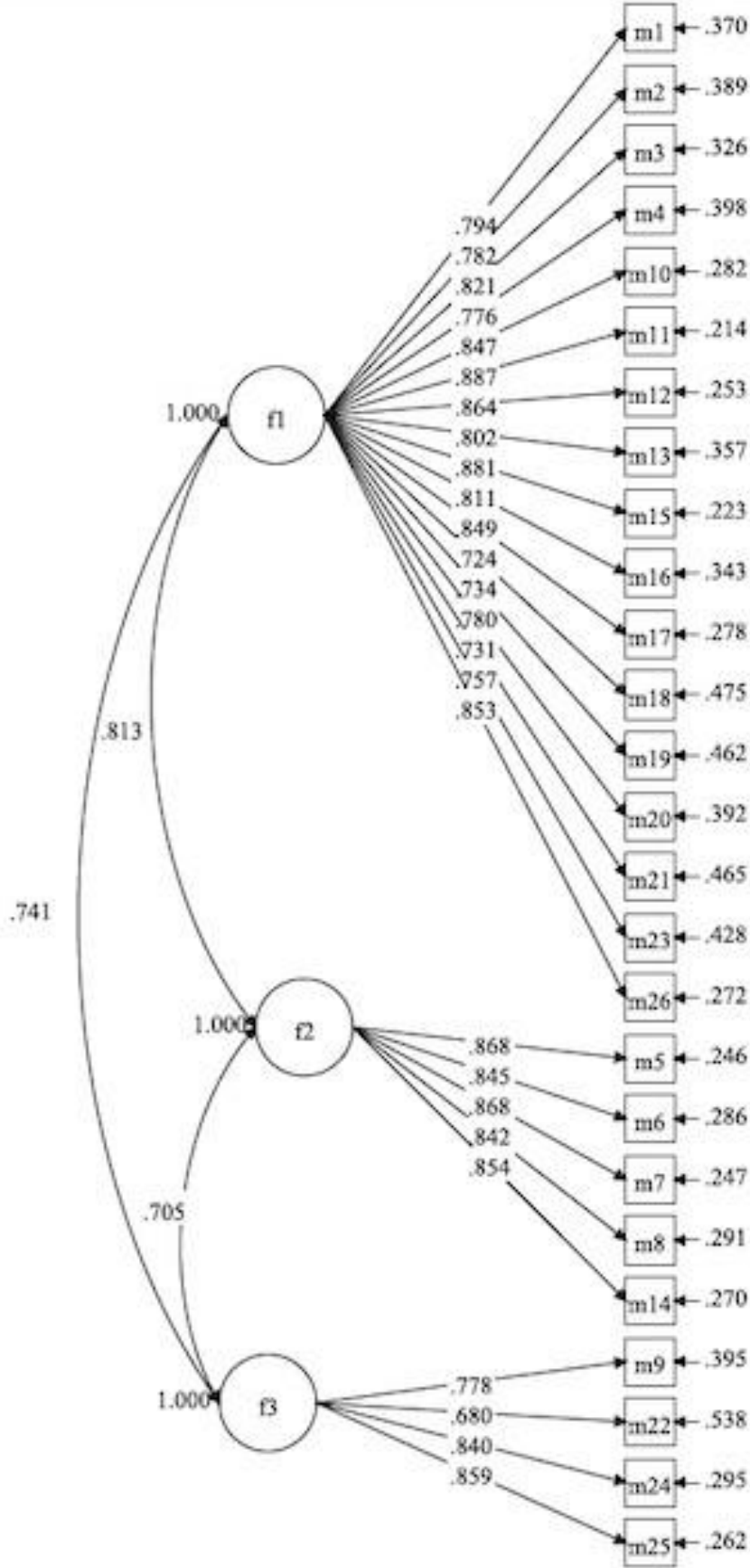
Almanca Konuşma Kaygısı Ölçeğinin Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

χ^2	df	χ^2/df	p	RMSEA	SRMR	CFI	TLI
1129.96	296	3.81	.00	0.078	0.058	0.90	0.90

Not. χ^2 =ki kare, df=serbestlik derecesi, p=p değeri, RMSEA=hata kareler ortalamasının karekökü, SRMR=standardize edilmiş hata kareler ortalamasının karekökü, CFI=karşılaştırmalı uyum iyiliği, TLI=Tucker-Lewis endeksi.

Tablo 4'te yer alan modelin uyum indeksleri incelendiğinde χ^2/df (serbestlik derecesi) değerinin 3.81 olduğu görülmektedir. χ^2/df oranı 1/3'ün altında ise mükemmel uyum, 1/5'in altında ise orta düzeyde uyum olduğu anlamına gelmektedir (Marsh & Hocevar, 1988; akt. Sümer, 2000). Standardize edilmiş hata kareler ortalamasının karekökü (SRMR) 0.058'dir. SRMR değeri ≤ 0.08 , CFI ve TLI değerleri ise ≥ 0.95 olmalıdır (Hu ve Bentler, 1999). Karşılaştırmalı uyum iyiliği (CFI) ve Tucker-Lewis endeksi (TLI) 0.90'dır. CFI endeksinin 0.90'ın üzerinde olması iyi uyuma karşılık gelmektedir (Sümer, 2000). Lance, Butts ve Michels (2006) ise CFI değerinin 0.90'a eşit ya da 0.90'dan büyük ($0.90 \leq CFI$) olması gerektiğini ifade etmektedir (s. 203). Hata kareler ortalamasının karekökü (RMSEA) 0.078'dir. RMSEA değerinin 0.05'ten küçük olması mükemmel uyum, 0.08'den küçük olması iyi uyum anlamına gelmektedir (Browne ve Cudeck, 1993, s. 329). Hooper, Coughlan ve Mullen (2008) RMSEA değerinin büyük 0.08'den küçük olması gerektiğini ifade etmektedir (s. 54). Bu bilgiler doğrultusunda edilen değerlerin kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir.

Şekil 2
 Almanca Konuşma Kaygısı Ölçeğine İlişkin Path Diagramı

Şekil 2’de doğrulayıcı faktör analizinden elde edilen faktör dağılımları, madde yükleri ve hata varyansları yer almaktadır. Maddelerin faktörlere dağılımı ve faktörler arası ilişkilere bakıldığında açıklayıcı faktör analizindeki yapı doğrulanmıştır. 1. faktör ve 2. faktör arasındaki korelasyon 0,813; 1. ve 3. faktörler arasındaki korelasyon 0.741; 2. ve 3. faktörler arasındaki korelasyon ise 0,705 olarak bulunmuştur. Bu da faktörler arasındaki ilişkinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Elde edilen tüm veriler sonucunda Almanca Konuşma Kaygısı Ölçeğinin 26 maddelik 3 faktörlü yapısı bir model olarak doğrulanmıştır.

Güvenirlilik Analizi

Geçerliği desteklenen ölçeğin güvenirliliğine ilişkin Cronbach Alpfa (α) iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlilik katsayısı 0.97’dir. Test puanlarının güvenirliliği için güvenirlilik katsayısının 0.70 ve daha yüksek olması yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2018). Elde edilen değere göre ölçeğin güvenirliliğinin oldukça yüksek olduğu söylenebilir.

Ölçeğin alt faktörlerine ait güvenirliliği ölçmek için Cronbach Alpfa (α) iç tutarlılık katsayısı ve Mcdonald’s Omega (ω) katsayısı kullanılmıştır. Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı AFA yapılan ilk örneklem grubu üzerinde hesaplanırken, Mcdonald’s Omega katsayısı DFA yapılan ikinci örneklem grubu üzerinde hesaplanmıştır. Cronbach Alpha, maddelere ait puanların toplam test puanlarıyla tutarlılığını gösterir (Büyüköztürk vd. 2017, s. 115). Mcdonald’s Omega güvenirlilik katsayısı Cronbach Alpha (α) iç tutarlılık katsayısına alternatif olarak değerlendirilmektedir. Aynı zamanda Cronbach Alpha (α) ve Mcdonald’s omega (ω) arasındaki farkların çok az olduğu ifade edilmektedir (Deng ve Chan, 2017, s. 185).

Tablo 5

Almanca Konuşma Kaygısı Ölçeğinin Alt Faktörlere İlişkin Güvenirlilik Sonuçları

Faktörler	Cronbach Alpha İç Tutarlılık Katsayısı (α)
Duyuşsal Tepkiler	.96
Fizyolojik Tepkiler	.93
Davranışsal Tepkiler	.85

Tablo 6

Almanca Konuşma Kaygısı Ölçeğinin Alt Faktörlere İlişkin Mcdonald’s Omega Güvenirlilik Sonuçları

Faktörler	Mcdonald’s Omega Güvenirlilik Katsayısı (ω)
Duyuşsal Tepkiler	.96
Fizyolojik Tepkiler	.93
Davranışsal Tepkiler	.87

Tablo 5 ve 6’da görüldüğü gibi her faktöre ait güvenirlilik katsayısı 0.70’in üzerindedir ve her bir faktöre ait güvenirlilik katsayıları ölçeğin iç tutarlılık anlamında güvenilir olduğunu göstermektedir.

Sonuç

Literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde Almanca konuşma kaygısını ölçmeye yönelik spesifik bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Alman dili ile ilgili yapılan çalışmalar daha çok Almanca konuşma becerisine ya da Almanca konuşmaya ilişkin algıyı veya tutumu ölçmeye yönelik çalışmalardır. Bunun yanı sıra literatürde konuşma kaygısından ziyade daha çok yabancı dil öğrenme kaygısı ile ilgili çalışmalar yer almaktadır. Fakat gerek yurt içinde gerekse yurt dışında yapılan çalışmalar incelendiğinde kullanılan ölçeklerin büyük oranda uyarılma çalışmaları olduğu gözlenmiştir. Uyarılma çalışmalarında sıklıkla Hotwitz vd.nin (1986) geliştirmiş olduğu 33 maddelik Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği ve Woodrow (2006) tarafından geliştirilen 12 maddelik Yabancı Dil Konuşma Kaygısı Ölçeği kullanılmıştır. Horwitz vd. (1986) tarafından geliştirilen ölçeğin konuşma kaygısından ziyade sadece genel olarak yabancı dil sınıf kaygısını ölçtüğü görülmektedir. Woodrow (2006) tarafından geliştirilen

ölçek ise İngilizce konuşma becerisini ölçmeye yönelik olup, kaygının boyutlarını sadece sınıf içi ve sınıf dışı etmenler olarak ayırmıştır. Bir diğer ifadeyle, ilgili ölçek öğrencilerin yabancı dilde konuşurken sınıf içinde mi yoksa sınıf dışında mı daha kaygılı olduğunu ölçmeye yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

Bu nedenle çalışmanın amacı doğrultusunda kaygının bileşenleri ve göstergeleri incelenerek 3 boyutlu (duyuşsal, fizyolojik ve davranışsal) 26 maddelik Almanca Konuşma Kaygısı Ölçeği geliştirilmiştir. Ölçeğin bu boyutlarına literatürde yer alan diğer ölçeklerde detaylı olarak rastlanmadığı için önemli olduğu düşünülmektedir. Ölçek Türkiye’de Almanca Öğretmenliği ile Alman Dili ve Edebiyatı programlarında aktif bir şekilde öğrenim görmekte olan öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında 34 maddelik deneme formu üzerinde geçerlik ve güvenilirlik testleri yapılmıştır. Ölçeğin geçerliğini ölçmek için kapsam ve yapı geçerlikleri incelenmiştir. Yapı geçerliği için uzman görüşleri alınmış, kapsam geçerliği içinse farklı örneklem grupları üzerinde açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri yapılmıştır. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin 3 faktörden oluştuğu görülmüş ve faktör yükü düşük ve binişik maddeler ölçekten çıkartılarak 26 maddelik ölçek formu elde edilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizinde uyum indekslerine bakarak ölçeğin 3 boyutlu olduğu doğrulanmıştır. Açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi sonuçları ölçeğin geçerli bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir. Ölçeğin güvenilirliğini ölçmek amacıyla Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı ve McDonald’s Omega güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır. Hesaplanan değerler sonucunda ölçeğin güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Elde edilen verilere göre geliştirilen Almanca Konuşma Kaygısı ölçeğinin geçerli ve güvenilir olduğu tespit edilmiştir. Bu ölçekle gerek Türkiye’de gerekse yurt dışında Almanca öğrenim gören öğrencilerin Almanca konuşma kaygıları ölçülebilir. Ölçeğin başka dillere de uyarlanarak yabancı dil konuşma kaygısı ölçeği olarak kullanılabilmesi düşünülmektedir. Söz konusu ölçek öğrencilerin kaygı durumlarını çeşitli değişkenlere göre tespit etmek amacıyla da kullanılabilir.

Kaynakça

- Baş, G. (2014). Lise öğrencilerinde yabancı dil öğrenme kaygısı: Nitel bir araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(2), 101-119.
- Becker, E. (2011). *Angst*. München: Ernst Reinhart Verlag.
- Browne, M.W. & Cudeck, R. (1993). Alternative ways of assessing model fit. In Bollen, K.A. & Long, J.S. (Ed.) *Testing structural equation models* 136–162. Newbury Park, CA: Sage.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak E., Akgün, Ö. A., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, A. (2016). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Comrey, A. L. & Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Costello, A. B. & Osborne, J. (2005). Best practices in exploratory factor analysis: Four recommendations for getting the most from your analysis. *Practical assessment, research, and evaluation*, 10(7), 1-9.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16, 297-334.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu G. & Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik spss ve lisrel uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi.
- Deng, L. & Chan, W. (2017). Testing the difference between reliability coefficients alpha and omega. *Educational and psychological measurement*, 77(2), 185-203.
- Doma, A (2017). Freude und Angst. In Roche, J. & Schiewer, G. L. (Ed.), *Identitäten-dialoge im deutschunterricht: Schreiben-lesen-lernen-lehren* (81-88). Tübingen: Narr Francke Attempto Verlag.
- Duden Wörterbuch (2021). *Angst*. 20 Ocak 2021 tarihinde <https://www.duden.de/rechtschreibung/Angst> adresinden erişilmiştir.
- Erkuş, A. (2016). *Psikolojide ölçme ve ölçek geliştirme-I*. Ankara: Pegem Akademi.
- Freud, S. (1926). *Hemmung, symptom und angst*. Wien: Internationaler Psychoanalytischer Verlag.
- Freud, S. (1969). *The roblem of anxiety*, New York: Norton.

- Gordon, T. L. & Teachman, B. A. (2008). Ethnic group differences in affective, behavioral, and cognitive markers of anxiety. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 39(4), 424-446.
- Hooper, D., Coughlan, J. & Mullen, M. R. (2008). Equation modelling: Guidelines for determining model fit. *Electronic Journal of Business Research Methods*, 6(1), 53-60.
- Horwitz, E. K., Horwitz, B. & Cope, J. (1986). Foreign language classroom anxiety. *Modern Language Journal*, 70(1), 125-132.
- Horwitz, E. K. & Young, D. J. (1991). *Language anxiety: From theory and research to classroom implications*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Hu, L. T. & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural equation modeling: A multidisciplinary journal*, 6(1), 1-55.
- Kaiser, H. F. (1960). The application of electronic computers to factor analysis. *Educational and psychological measurement*, 20(1), 141-151.
- Kartal, G. & Balçıkanlı, C. (2018). Willingness to Communicate and Communication Anxiety of EFL Learners in a Virtual World. *Educational Technology*, 15(3), 7-24.
- Lance, C. E., Butts, M. M. & Michels, L. C. (2006). The sources of four commonly reported cutoff criteria: What did they really say?. *Organizational research methods*, 9(2), 202-220.
- Leech, N. L., Barrett, K. C. & Morgan, G. A. (2005). *SPSS for intermediate statistics: Use and interpretation*. Mahwah, NJ: Psychology Press.
- Lucas, R. I., Miraflores, E. & Go, D. (2011). English language learning anxiety among foreign language learners in the Philippines. *Philippine ESL Journal*, 7, 94-119.
- MacIntyre, P. D. & Gardner, R. C. (1991). Methods and results in the study of anxiety and language learning: A review of the literature. *Language Learning*, 41(1), 85-117.
- MacIntyre, P. D. & Gardner, R. C. (1994). The subtle effects of language anxiety on cognitive processing in the second language. *Language Learning*, 44(2), 283-305.
- MacIntyre, P. D. & Charos, C. (1996). Personality, attitudes, and affect as predictors of second language communication. *Journal of Language and Social Psychology*, 15(1), 3-26.
- McDonald, R. P. (1999). *Test theory: A unified treatment*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Morgan, C. T. (2011). *Psikolojiye giriş*. (Karakas S., Çev.). Konya: Eğitim.
- Na, Z. (2007). A study of high school students' English learning anxiety. *The Asian EFL Journal*, 9(3), 22-34.
- Rapee, R. M. & Heimberg, R. G. (1997). A cognitive-behavioral model of anxiety in social phobia. *Behaviour research and therapy*, 35(8), 741-756.
- Richards, J. C. (2015). The changing face of language learning: Learning beyond the classroom. *RELC Journal*, 46(1), 5-22.
- Schnell, K., Tibubos, A., Rohrmann, S., Schienle, A. & Hodapp, V. (2011). Test anxiety in high-school students: Self-reports and students-teacher agreement. In Buchwald P., Moore K, A. & Ringeisen, T (Ed.), *Stress and anxiety* (45-54). Berlin: Logos.
- Schwarz-Friesel, M. (2013). *Sprache und emotionen*. Tübingen und Basel: A. Francke Verlag.
- Spielberger, C. D. (1966). Theory and research on anxiety. In Spielberger, C. D. (Ed.), *Anxiety and behavior* (3-20). New York: Academic Press.
- Statistisches Bundesamt (2020). *Statistik der studenten*. 11 Aralık 2020 tarihinde <https://www-genesis.destatis.de/genesis/online?operation=statistic&levelindex=0&levelid=1587432396018&code=21311> adresinden erişilmiştir.
- Study.eu (2018). *The Study. EU Country Ranking 2018 for International Students*. 11 Eylül 2020 tarihinde <https://www.study.eu/article/the-study-eu-country-ranking-2018-for-international-students> adresinden erişilmiştir.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49-74.
- Şimşek, M. Ş., Çelik, A. & Akgemci, T. (2015). *Davranış bilimlerine giriş ve örgütlerde davranış*. Konya: Eğitim.
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri (2021). *Kaygı*. 5 Ocak 2021 tarihinde <https://sozluk.tdk.gov.tr> adresinden erişilmiştir.
- Watts, M. E & Alsop S. (1997). A feeling for learning: Modelling affective learning in school science, *The Curriculum Journal*, 8(3), 351-365.

- Woodrow, L. (2006). Anxiety and speaking English as a second language. *RELC journal*, 37(3), 308-328.
- Zeidner, M. (2010). Test anxiety. *The Corsini encyclopedia of psychology*, 1-3.

Extended Abstract

Introduction

Speaking a foreign language poses a problem for people who study in this field as it does for many people. One of the biggest problems that causes this thought to be anxiety. Those who study in the German language in Turkey because they specialize in this area and study in the German language are expected to use the language actively in all aspects. The aim of this study is to determine German speaking anxiety level of students studying in German language-related departments in Turkey by developing a valid and reliable scale.

Methodology

This research is a scale development study. In this research, to measure German speaking anxiety of students studying actively in departments related to the German language in Turkey three components (physical, affective and the behavioral responses) consist of 26-items German Speaking Anxiety Scale was developed. A total of 792 students participated in this research, who study German Language Teaching or German Language and Literature actively in various universities from Turkey. The study consists of two different sample groups. While the first application was carried out on 329 students who participated in the study, the second application was carried out on the other 463 students. Explanatory Factor Analysis (EFA) was performed on the data collected from the first sample group, and Confirmatory Factor Analysis (CFA) was performed in the second sample group to test the accuracy of the data obtained from the first group. Prior to the explanatory factor analysis, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) and Batlett Sphericity test results were evaluated to see whether the data structure was suitable for factoring or not. Cronbach's Alpha (α) and McDonald's Omega (ω) were calculated for the reliability analysis of the scale.

Findings

As a result of the analysis, it was found that the Batlett Sphericity test was statistically significant ($p < .001$) and the KMO value was 0.97. It is seen that the data obtained are suitable for factor analysis. The result of the factor analysis demonstrated that the scale consisted of three factors, explaining 72.82% of the total variance.

Confirmatory factor analysis was performed in order to test the accuracy of the factor obtained through the explanatory factor analysis results of the scale. As a result of the analyses, the 3-factor structure of the scale with 26 items was confirmed. Cronbach Alpha (α) of the scale is 0.97; Cronbach Alpha (α) and McDonalds' Omega (ω) reliability coefficients of each sub-factor are above 0.80.

Conclusion

In line with the data obtained, it is seen that the reliability of the scale is quite high. Based on the results, a valid and reliable German Speaking Anxiety Scale was obtained. It is thought that the scale can be adapted to other languages besides German and can also be used as a foreign language speech anxiety scale. The scale can also be used to determine students' anxiety levels according to various variables.

i

*Yazarlar makaleye eşit oranda katkı sağlamış olduklarını beyan ederler.

**Gazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Kurulu tarafından 06.06.2020 tarihli 06 sayılı kararla oy birliği ile araştırmanın etik kurul onayı verilmiştir.